

Genesis 25:19-34 – Jakob 1: **Houvast**

- Lezing: Genesis 25:19-34

¹⁹Dit is de geschiedenis van Abrahams zoon Isaak en zijn nakomelingen. Isaak, de zoon die Abraham verwekt had, ²⁰was veertig jaar toen hij trouwde met Rebekka, die een dochter was van de Arameeër Betuel uit Paddan-Aram en een zus van de Arameeër Laban. ²¹Omdat Rebekka onvruchtbaar bleek, bad Isaak vurig voor haar tot de HEER, en de HEER verhoorde zijn gebed: Rebekka, zijn vrouw, werd zwanger. ²²De kinderen in haar lichaam botsten hard tegen elkaar. Als het zo gaat, dacht ze, wat staat mij dan te wachten? En ze ging bij de HEER te rade. ²³De HEER zei tegen haar:

'Twee volken zijn er in je schoot,
volken die uiteengaan nog voor je hebt gebaard.
Het ene zal machtiger zijn dan het andere,
de oudste zal de jongste dienen.'

²⁴Toen de dag van de bevalling was gekomen, bracht zij inderdaad een tweeling ter wereld. ²⁵Het kind dat het eerst tevoorschijn kwam was rossig en helemaal behaard, alsof het een haren mantel aanhad; ze noemden het Esau. ²⁶Toen daarna zijn broer tevoorschijn kwam, hield die Esau bij de hiel beet; hij werd Jakob genoemd. Isaak was zestig jaar toen zij geboren werden.

²⁷Toen de jongens opgegroeid waren, werd Esau een uitstekend jager, iemand die altijd buiten was, terwijl Jakob een rustig man was, die het liefst bij de tenten bleef. ²⁸Isaak was zeer op Esau gesteld want hij at graag wildbraad, maar Rebekka hield meer van Jakob. ²⁹Eens was Jakob aan het koken toen Esau uitgeput thuiskwam uit het veld. ³⁰'Gauw, geef me wat van dat rode dat je daar kookt, ik ben doodmoe,' zei Esau tegen Jakob. (Daarom wordt hij ook wel Edom genoemd.) ³¹'Pas als jij me je eerstgeboorterecht verkoopt,' antwoordde Jakob. ³²'Man, ik sterf van de honger,' zei Esau, 'wat moet ik met dat eerstgeboorterecht?' ³³'Zweer het me nu meteen,' zei Jakob. Dat deed Esau, en zo verkocht hij zijn eerstgeboorterecht aan Jakob. ³⁴Daarop gaf Jakob hem brood en linzensoep. Esau at, dronk en ging meteen weer weg; hij hechtte geen enkele waarde aan het eerstgeboorterecht.

Preek

Lieve mensen,

Mensen zijn op zoek naar houvast. Zeker in onzekere tijden. Dat blijkt ook uit de troonrede van afgelopen dinsdag. De koning zei:

Slide: *Toch mogen we houvast ontlenen aan de manier waarop ons land in het verleden stapsgewijs grote veranderingen heeft doorgemaakt.*

Houvast uit het verleden. Het is niet de eerste crisis die we tegenkomen. Kijk om. Naar hoe we het vroeger deden. En put daar hoop uit. Dat is wat het kabinet ons mee wil geven.

Ook in het leven van Jakob draait het om houvast. Typerend is de manier waarop hij ter wereld komt. Hij zoekt houvast aan de hiel van zijn oudere tweelingbroer Esau. Daarom wordt hij 'Jakob' genoemd. *Hij die de hiel vasthoudt.* Zelfs in zijn naam zit zijn zoek naar houvast ingebakken.

Ik hoop en verwacht dat we zullen leren van het leven van Jakob. En dat begint al bij de mensen die hem omringen! Bijna twintig jaar lang raakt Rebekka niet zwanger. Dan zoekt haar man Isaak zijn

houvast in gebed. Hij bad vurig, zo staat er. Ik vind dat prachtig. Je loopt tegen je eigen onmacht aan. En dan zoek je je kracht bij God.

Rebekka heeft datzelfde. Als ze zwanger is en het blijkt een tweeling die niet zo goed met elkaar kan opschieten. Al in de baarmoeder is er strijd. Dan gaat ze bij de HEER te rade. 'Wat staat mij te wachten?' is haar gebed. En ze krijgt antwoord. Maar misschien niet het antwoord dat ze verwacht of zelfs gebeden heeft.

Je houvast zoeken in gebed is spannend. Je laat het over aan God. Ik merk vaak dat ik bid met een gewenste uitkomst in mijn hoofd. Ik vind het moeilijk om mijn leven aan God over te laten. Het is voor mij een strijd om God écht te vertrouwen. Bidden is dat je je handen niet sluit, maar opent. Dat je jouw gewenste uitkomsten en gedroomde toekomst loslaat. Dat je het helemaal in Gods handen legt. En het ook bij God laat. Dat is ongelooflijk moeilijk. Het vraagt vertrouwen. Het is iets dat we een leven lang moeten leren volgens mij.

Als de jongens geboren zijn en groter geworden, dan zie je ook waar Esau zijn houvast in vindt. Hij leeft in het hier en nu. En dat lijkt heel mooi. Dat is toch ook een slogan die je vaak hoort: leef in het moment. En zegt Jezus in de Bergrede zelf niet, dat je je geen zorgen moet maken om de dag van morgen? Elke dag heeft toch genoeg aan zijn eigen last? Zo leeft Esau: nu heeft hij honger, nu wil hij dat rode spul dat Jakob klaargemaakt heeft. Houvast voor één moment. Concreet. Toch is het de vraag of Jezus dat bedoelde in zijn troonrede. Je geen zorgen maken is nog wat anders dan achteloos leven. Jezus wil dat je je houvast vindt in God en dáárom zonder zorgen leeft. Dat is wat anders dan wat Esau hier doet.

Toch begrijp ik Esau wel. Want het is nogal wat om je houvast te vinden in God alleen. Hoe doe je dat concreet? Want er moet wel brood op de plank. De energierekening moet wel betaald. Je wilt je kinderen niet met een lege maag naar school sturen. En wat het grotere plaatje betreft: we mogen deze aarde niet uitputten, zodat toekomstige generaties nog meer met de gebakken peren zitten. Je zult vooruit moeten denken en maatregelen moeten nemen. Maar is dit niet juist strijdig met 'je houvast vinden in God alleen'?

Want God is ook nogal eens verrassend. Twee jongens hebben het in de baarmoeder al zwaar met elkaar. En dan draait God ineens de rollen om. *Twee volken zijn er in je schoot, volken die uiteen gaan nog voor je hebt gebaard. Het ene zal machtiger zijn dan het andere, de oudste zal de jongste dienen.* In het gevecht om als eerste geboren te worden lijkt Esau als winnaar uit de bus te komen. Maar Jakob houdt zijn hiel vast en zal straks toch de eerste blijken.

Zit je daarop te wachten als ouders? Ben je niet uit op rust, reinheid en regelmaat? Een conflict wordt voorspeld: ze gaan nu al uiteen. Straks zal dat nog heftiger zijn. En die onenigheid zal ook nog eens alle regels overhoop gooien. Wil je wel je leven overlaten aan de regie van God?

Jakob kan dat in ieder geval slecht. Vertrouwen op de beloften van God. Vertrouwen dat jouw plek in het gezin en jouw roeping vanzelf door God gezegend zullen worden. Daar zou je op kunnen wachten. Jakob echter ziet zijn kans schoon als Esau van de jacht komt. Vermoeid. Geen zin of energie om verder te kijken dan zijn neus lang is. Als een ware Sywert van Lienden ziet Jakob een kans om gillend rijk te worden. Door misbruik te maken van de zwakke plekken van Esau.

Ik weet niet of Jakob en Esau al gehoord hadden van de belofte van God, die Hij aan Rebekka gedaan had. In ieder geval is het nooit goed om misbruik te maken van de zwakte van een ander. En om zo Gods zegen, Gods genade naar je toe te halen. *Dat is zeker* niet: het overlaten aan God. Je gaat geen regels van God overtreden om zo alvast zekerheid te krijgen over zijn zegen.

Jakob houdt tijdens zijn geboorte de hiel vast van Esau. Je kunt de voeten van een ander op 2 manieren vasthouden. Namelijk om iemand te laten struikelen. Ten val te brengen. Of om iemand de voeten te wassen. Te dienen. Jakob gaat voor dat eerste. Hij laat zijn tweelingbroer onderuit gaan om er zelf beter van te worden. Maar heeft God niet juist laten zien dat het anders moet werken? Dat je zegen mag verwachten als je de ander dient? Ook als dat op momenten veel kost. Offers vraagt. God wil juist dat je ruimte maakt voor een ander. Zelf misschien wel een stapje opzij doet. Dat is heel concreet: het overlaten aan God. Later schrijft Petrus:

Slide: ⁶Onderwerp u dus nederig aan Gods grote macht, dan zal Hij u op de bestemde tijd verheffen. ⁷Leg de last van uw zorgen op Hem, want u ligt Hem na aan het hart. (1 Petrus 5)

God laat in de Bijbel zien dat Hij het goede met je voorheeft. Grote beloften doet hij aan mensen als Jakob, jou en mij. Beloften van zorg, ruimte, richting en zegen. Die beloften komen naar je toe als jij je overgeeft aan hem. Juist als je de dingen waar jij je krampachtig aan vasthoudt leert loslaten. Je zou kunnen zeggen:

Slide: Je vindt geen houvast in wat jij vasthoudt, maar in wat jou vasthoudt. Beter nog: in *wie* jou vasthoudt!

Dat betekent niet dat je achteloos kan leven. Wel dat je zorgeloos kan leven. Zoals Jezus het zegt in de Bergrede:

Slide: ²⁵Daarom zeg Ik jullie: maak je geen zorgen over je leven, over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam, over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding? ²⁶Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren; het is jullie hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij? ²⁷Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één dag aan zijn levensduur toevoegen? ²⁸En wat maken jullie je zorgen over kleding? Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld. Ze werken niet en weven niet. ²⁹Ik zeg jullie: zelfs Salomo ging in al zijn luister niet gekleed als een van hen. ³⁰Als God het groen dat vandaag nog op het veld staat en morgen in de oven gegooid wordt al met zoveel zorg kleedt, met hoeveel meer zorg zal Hij jullie dan niet kleden, kleingelovigen? ³¹Vraag je dus niet bezorgd af: Wat zullen we eten? of: Wat zullen we drinken? of: Waarmee zullen we ons kleden? – ³²dat zijn allemaal dingen die de heidenen najagen. Jullie hemelse Vader weet wel dat jullie dat alles nodig hebben. ³³Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. ³⁴Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad.

Je wordt vastgehouden. Jij mag het loslaten. God zorgt.

Amen